

TR8 PROJECTEN HOPE XXL

INLEIDING

Straight To Eight

In 2008 startten tien jongeren uit De Liemers, met behulp van de lokale Rabobank, **HOPE XXL**.

Het idee was om **De Liemers List** op te stellen. Een lijst van 80 actiepunten om het welzijn van de mensen op de wereld naar een 8 te krijgen. Dit zou de focus moeten zijn voor de 21ste eeuw. In coalitie met ouderen, onder wie veel prominente Nederlanders, hebben jongeren uit de hele wereld **De Liemers List** in het voorjaar van 2015 afgerond en aangeboden bij de Verenigde Naties in New York. Momenteel wordt er met het *United Nations Development Programme* (UNDP) gesproken over vervolgstappen.

Nu, in de tweede fase, keren we terug naar de plek waar **HOPE XXL** ontstond. We willen het gedachtegoed van **De Liemers List** in De Liemers gaan uitvoeren. Daarvoor zijn **80 TR8-Projecten** ontwikkeld.

Het *Liemers College* en het *Candea College* met hun 5000 leerlingen gaan een grote rol spelen in de uitvoering. Ook willen we de burgers en maatschappelijke organisaties er nauw bij betrekken.

Dit alles is een eerste aanzet onder het motto **STRAIGHT TO EIGHT** en **THINK GLOBAL, ACT LOCAL**. We tr8en een voorbeeld te zijn voor alle gemeenten in Nederland die de projecten vrijelijk mogen overnemen en uitvoeren.

We vragen iedereen om mee te denken, deze projecten uit te voeren en nieuwe projecten toe te voegen.

Jaarlijks organiseren we een conferentie waarin we alle projecten tegen het licht houden.

Alle TR8-Projecten hebben een nummer. Nabij de titel van het project zijn in ronde cirkeltjes de bij het project behorende artikelen uit de Liemers List vermeld. De **P** is de afkorting voor de preambule. In vierkantjes zijn de bijbehorende Sustainable Development Goals (SDGs) vermeld.

Op 25 september 2015 heeft de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties 17 SDGs (werelddoelen) aangenomen, met als doel het beëindigen van armoede, het beschermen van de planeet en het realiseren van welvaart voor iedereen. Deze 17 doelen moeten de gezamenlijke doelstellingen van de mensheid voor de komende 15 jaar zijn.

1 NO POVERTY

Geen armoede: De doelstelling is om voor 2030 extreme armoede de wereld uit te helpen. Mensen die leven in extreme armoede hebben minder dan \$1,90 per dag te besteden. Een eerlijkere verdeling van rijkdom is ook onderdeel van deze SDG.

2 ZERO HUNGER

Geen honger: De doelstelling is om voor 2030 ondervoeding volledig te laten verdwijnen in de wereld. Op dit moment lijdt 1 op de 9 mensen honger en de bevolking blijft groeien. Om de mensen te kunnen voeden zijn er ingrijpende veranderingen in de manier waarop wij voedsel verbouwen en consumeren nodig.

3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING

Het is voor menselijke ontwikkeling noodzakelijk dat men gezond en vitaal kan opgroeien en kan leven. Door o.a. het beschikbaar stellen van vaccinaties zijn in de afgelopen decennia miljoenen mensen gered en is de levensverwachting omhoog gegaan. Deze lijn moet worden doorgezet.

4 QUALITY EDUCATION

Om een goede persoonlijke ontwikkeling door te kunnen maken is educatie van groot belang. Zonder educatie kan de mens zichzelf niet naar een hoger niveau brengen en het lot niet in eigen hand nemen. De afgelopen decennia is enorm veel bereikt met betrekking tot het beschikbaar stellen van educatie voor iedereen en deze trend moet natuurlijk voortgezet worden.

5 GENDER EQUALITY

De doelstelling is om ervoor te zorgen dat vrouwen overal ter wereld dezelfde behandeling krijgen als mannen. Momenteel hebben zij in veel landen een lagere kans om betaald werk te hebben dan mannen. Dergelijke vormen van discriminatie zouden voor 2030 beëindigd moeten zijn.

6 CLEAN WATER AND SANITATION

Het beschikbaar stellen van genoeg schoon water is essentieel om persoonlijke ontwikkeling te kunnen realiseren. Momenteel is er in principe genoeg schoon water voor iedereen, echter dit water is slecht verdeeld en er zijn nog altijd groepen mensen die helemaal geen toegang hebben tot schoon (drink)water.

7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY

Eén op de vijf personen heeft nog geen toegang tot enige vorm van elektriciteit. Het opwekken en consumeren van elektriciteit leidt tot 60% van de totale uitstoot aan emissiegassen. Iedereen moet toegang krijgen tot een goedkope en betaalbare vorm van elektriciteit en tegelijkertijd moet deze elektriciteit uit schone en hernieuwde energiebronnen voortkomen.

8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH

Om een duurzame economische groei te kunnen hebben moet er genoeg werk zijn voor iedereen en dit werk moet de mogelijkheid bieden om te kunnen ontsnappen uit aan armoede. Door deze economische groei zou iedereen in staat moeten zijn de levensstandaard te verbeteren.

9 INDUSTRY, INNOVATION AND INFRASTRUCTURE

Door het bouwen van duurzame vormen van industrie en betrouwbare vormen van infrastructuur en vervoer kunnen achtergestelde regio's en landen deel uit gaan maken van de wereldeconomie. Tevens is er innovatie nodig om ervoor te zorgen dat dergelijke investeringen haalbaar zijn.

10 REDUCED INEQUALITIES

De afgelopen decennia zijn gekenmerkt door een enorme economische groei. De vruchten van deze groei worden niet eerlijk verdeeld onder de bevolking. Deze (economische) ongelijkheid is zowel een moreel als praktisch probleem en moet daarom opgelost worden.

11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES

Door de vergaande urbanisatie leeft momenteel de helft van de mensheid in een stad. Dit zorgt ervoor dat er grote uitdagingen komen voor het stedelijke leven, zoals het wegtrekken van grondstoffen uit een regio met een enorme bevolkingsdichtheid. Er is dan ook een noodzaak om ervoor te zorgen dat leven in steden duurzaam kan worden en op de lange termijn mogelijk blijft.

12 RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION

Door de duurzame productie en consumptie van goederen en diensten kan worden gerealiseerd dat wereldwijde verspilling van grondstoffen en energie wordt teruggedrongen. Momenteel worden er nog te veel grondstoffen verspild. Wanneer deze verspilling wordt verminderd, zal ook de druk op het klimaat verlicht worden.

13 CLIMATE ACTION

Klimaatverandering heeft het potentieel om landen en regio's te ontregelen en kan een grote bedreiging vormen voor het voortbestaan van de mensheid in haar geheel. Het is dan ook noodzakelijk dat alles gedaan wordt om ervoor te zorgen dat menselijk leven op deze planeet mogelijk blijft.

14 LIFE BELOW WATER

Momenteel worden processen in de oceanen ontregeld door menselijke invloeden. Om een duurzame toekomst veilig te stellen moet men aandacht hebben voor wat er in de oceanen gebeurt en moet men dan ook actie ondernemen om ervoor te zorgen dat de oceanen ook in de toekomst (weer) gezonder worden.

15 LIFE ON LAND

Het ecosysteem is cruciaal voor het overleven van de mensheid aangezien het ons zuurstof en grondstoffen verschaft en de mogelijkheid geeft om gewassen te verbouwen. Om ervoor te zorgen dat dit alles in de toekomst ook zo blijft, is het van groot belang dat we ervoor zorgen dat er niet teveel bomen gekapt worden en dat de landbouwgrond in de wereld van voldoende kwaliteit blijft. Ook is het belangrijk dat de biodiversiteit van diersoorten in stand blijft en dat wordt voorkomen dat gehele soorten uitsterven.

16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS

Belangrijke instituties, zoals de politie en de rechtspraak, staan momenteel onder druk van corruptie. Dergelijke instituties verschaffen een ordelijke samenleving en zijn van levensgroot belang. Om ervoor te zorgen dat dergelijke instituties niet in verval raken, is er actie nodig in verschillende landen en regio's wereldwijd. Ook is het nodig dat instituties die interstatelijke relaties op het wereldtoneel reguleren sterk worden gehouden om zo een toekomst zonder oorlog te kunnen waarborgen.

17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS

Tot slot is het nodig om zoveel mogelijk partners en medestanders te vinden in de uitvoering van de Sustainable Development Goals. Zo is er een noodzaak om mensen en organisaties te vinden die bereid zijn om tijd en moeite in verschillende projecten en ondernemingen te steken die tot doel hebben de SDGs te bereiken. Tevens is het nodig om de financiële middelen te hebben die het uitvoeren van projecten mogelijk maken.

* Deze publicatie bevat materiaal uit verschillende bronnen, bezoek www.hope-xxl.com/tr8/ voor een gehele bronvermelding

INHOUDSOPGAVE

01	De 8-Jagers	29	BUUV	58	Bedrijfsbezoek door een JES
02	SamenWelzijn	30	Statue of Responsibility	59	Werkretraite
03	Liemers Helemaal Goed Courant	31	Verzekeringen tegen klimaatsverandering	60	Mijmertijd
04	Duiven in vuur en vlam voor vrede	32	Gemeentelijk vuurwerk	61	Slimme lantaarnpalen
05	De Liemers 8 in Brons	33	Quick guide to 8	62	Arbeidscontracten nieuwe stijl
06	A. Happiness Valley	34	Money for arms	63	Nuance-lezingen en artikelen
	B. Mijn leven in eigen hand	35	'Houdbaarheidsdatum' van voedsel	64	De Liemerse Senaat
07	Welzijnsonderzoek VU		herzien	65	Kleuterscholen bij verzorgingshuizen
08	Beiderboeken als tijdscapsule	36	Wethouder van geluk	66	Nudging
09	Stroomlijners	37	Uniek	67	Onderzoek naar optimale begroting
10	Empathiebevordering E=MC ²	38	'Maatschappelijke prijs'	68	50 cent extra bij de kassa
11	Bangladesh, The Peoples Partnership	39	Kunstofonds	69	8-erkamertjes overleg met de burgemeester
12	Invoering van Het Liemers Protocol	40	Andere tijdsinvulling middelbare scholen		
13	Gratis gemeentelijk vegetarisch kookboek	41	Seniorenbrigades	70	VN-blogs
14	Taalaanpassingen	42	Vluchtelingenopvang	71	Oprichting Bruto-geluksfonds
15	Basisuitkeringen voor mensen die begeleid wonen	43	Theo Thijssen op school	72	€100 verhalen
16	Horsterpark, Park van HOPE	44	Obesitas bij kinderen	73	Elke school 'adopteert' een Nederlands icoon
17	Voorzittersdiner	45	Financieel analfabetisme	74	Kleine huis-shredder voor kunststofafval
18	Zwerfontvuilers	46	JES. Junior en Senior, notarieel vastgelegd	75	Experimenten beperking vleesconsumptie
19	Oecumenische+ bijeenkomsten	47	Het Liemers Lijstje	76	ERTOE-DOEN-bevordering
20	VN-Veiligheidsraad op school	48	1% brutowinst terug in de samenleving	77	Honderd standbeelden
21	Kassabonspreuk	49	Depressiebenaderingswijzen	78	25 goed-gelukt plekken
22	'Sociale' dienstplicht voor 14-16 jarigen	50	Beheersing niet-noodzakelijke medische vragen en aanbod	79	HOPE XXL TEAM-8
23	Oud en jong onder één dak , plus statushouders	51	Kringkiosken	80	Roadmap to 2100
24	Stimuleren rood en blauw kraanwater	52	21 dagen zonder klagen		
25	War Experience Village	53	Experimenteren met E-democracy		
26	Straight to 8 world game	54	Voedselbank(et)		
27	Ethiek en Gelukskunde in het onderwijs	55	Stageplekken bij alle bedrijven en instanties		
28	Per 25.000 inwoners voor €100.000 iets bouwen	56	De Ideeënambtenaar		
		57	De Liemerse moestuin		

1

DE LIEMERS

DE 8-JAGERS

P 1 3 7 8 26

62 17

Alle jongeren van middelbare scholen in De Liemers worden 'welzijns-ambassadeur'. Zij worden spil in het web van veel van de genoemde en nog te ontwikkelen projecten, doordat ze een keuze maken om een jaar lang een taak uit te voeren en daarvan verslag te doen in hun portfolio. Het wordt een onderdeel van hun curriculum op school.

Doel: Jongeren krijgen een actievere rol binnen de samenleving, werken aan hun portfolio waarmee ze zich kunnen onderscheiden. In elke klas kiezen jongeren voor een lopend schooljaar uit bijvoorbeeld een van de volgende taken: tien leerlingen kiezen voor TR8-Project 2, andere leerlingen voor TR8-Project 11. Twee leerlingen worden journalist voor *De Liemers Helemaal Goed Courant*. Middelbare scholen kunnen zich op een unieke manier profileren. We definiëren De Liemers geografisch als het voedingsgebied van beide scholen.

PARTNERS

In eerste instantie De Liemerse middelbare scholen. Later wellicht ook de basisscholen.

TREKKERS

Leon Lucas en Harald Wiggers, rectoren van respectievelijk het Candea College en het Liemers College. Beide Managementteams van de scholen hebben zich volledig achter het concept geschaard. Uitvoering wordt ter hand genomen.

KOSTEN & KOSTENDRAGERS

Geen extra kosten, waar nodig de scholen.

UITVOERING

Deels reeds in gang gezet

DE LIEMERS

P 1 3 7 14 23
24 26 3 11

SAMENWELZIJN

Jongeren van de scholen worden individueel of in tweetallen gekoppeld aan een oudere of een ouder stel. Ze gaan minimaal één keer in de week een bezoek brengen. Ze kunnen bijvoorbeeld skypen met de kleinkinderen van de betreffende oudere, spelletjes spelen, boodschappen doen, tv kijken, kletsen of wat hand- en spandiensten verrichten.

Het doel is het contact tussen jong en oud bevorderen. Het gaat om de ontmoeting. Hierbij leert jong van oud en oud leert van jong. Jong en oud kunnen veel voor elkaar betekenen. Als neveneffect draagt het bij aan tegengaan van eenzaamheid onder een deel van de ouderen.

PARTNERS

Candea College, Liemers College, KBO, PCOB, HOPE XXL, gemeenten, Caleidoz, Rode Kruis, STMG, Zonnebloem en andere ouderen welzijnsorganisaties.

KOSTENDRAGERS

Allocatie van ouderengelden via de gemeenten, ouderenbonden en externe subsidieverstreckers.

KOSTEN

Personeelskosten vanuit de betrokken partners.

TREKKERS

Karin Goes, Katholieke Ouderen Bond Gelderland. Paul Peeters, voorzitter KBO Gelderland. Er zijn diverse gesprekken met jongeren en de (KBO)ouderenbondbesturen geweest. Dit heeft geleid tot een bijeenkomst waarin een dertigtal aanbevelingen zijn gedaan. KBO formeert een werkgroep met daarin jongeren van HOPE XXL en gaat het project verder uitwerken. Buurtzorg en Caleidoz sluiten al aan.

UITVOERING

Pilot gestart

R8project XXL Liemers: Samen Welzijn
Forumdiscussie
Onder leiding van Dhr. Hans

3

DE LIEMERS

P 1 7 20 22 26

4 5 9

LIEMERS HELEMAAL GOED COURANT

Een krant voor De Liemers gemaakt door jongeren van de twee middelbare scholen onder begeleiding van professionele mensen met een journalistieke achtergrond.

Doel: Het op de hoogte houden van de lokale Liemerse bevolking op een journalistiek verantwoorde manier, maar met een positieve grondtoon. Het informeren over het wel en wee binnen de Liemerse gemeenschap, het informeren over de diverse HOPE XXL-projecten, naast het reguliere lokale nieuws. Het nieuws wordt gebracht door meer dan vijftig 'journalisten' van de twee Liemerse middelbare scholen. Zij schrijven onder hun naam stukken over de Liemerse politiek, sport, culturele activiteiten en dergelijke. Ze worden deels ook gekoppeld aan senioren die willen meewerken aan de krant.

PARTNERS

Candea College, Liemers College. De stichting Daadkr8 Media is de uitgever van het blad. De krant wordt een katern binnen Het Gemeente Nieuws.

TREKKERS

Willem Daalder, voorzitter St. Daadkr8Media. Fekko Huisman en Johan Schoolderman hebben zich hierbij aangesloten. Journalisten zijn reeds aangenomen als freelancers.

KOSTEN & KOSTENDRAGERS

De krant heeft geen winstoogmerk maar moet minimaal te zijner tijd kostenneutraal worden vervaardigd (d.m.v. reclame-inkomsten). Voor de opstart is een subsidie beschikbaar gesteld door Quadraam en Cultuurpact De Liemers.

UITVOERING

Eerste nummers verschenen

DUIVEN IN VUUR EN VLAM VOOR VREDE

DE LIEMERS

P 1 7 14 26 31
57 69 16

Project in het centrum van Duiven. In de middag van vijf mei, aanhoudend bij het vredesvuur uit Wageningen dat in de vroege ochtend naar Duiven komt, een programma op het Remigiusplein en in DE OGTENT. Film, lezing, muziek middels GevelConcert, foto-expositie en veel vuur met de Vredesvuurwachter van Duiven.

Doel: Het oorlogsverleden in gedachten houden met als grondhouding dat na deze verschrikkelijke periode in de Liemers geen oorlog meer heeft plaatsgevonden; dat er na die enorme strijd en opoffering veel energie door de plaatselijke bevolking is geleverd in de opbouw van de regio, waardoor wij in het begin van de 21ste eeuw in vrede, vrijheid en welvaart kunnen leven; dat en wij daar betrekkelijk weinig voor hebben hoeven doen.

TREKKERS

Rob Janssen en Eef Spies van loopgroep FRos. Eerste versie in 2016 was zeer succesvol en oogstte veel waardering. Jan Terlouw was de hoofdgast. Hij sprak met kinderen over zijn boeken en de getoonde film (Oorlogswinter). Kinderen mochten gratis naar de film en ontvingen het boek. De eerste Vredeswachter van Duiven is Daan van de Brug. Guus Carpay componeerde de Duivense Vredeshymne die wordt uitgevoerd door Liemers Harmonie Duiven.

KOSTENDRAGER
HOPE XXL.

KOSTEN
De organisatie van het evenement zal rond de € 5000,- bedragen.

PARTNERS

Loopgroep FRoS, DE OGTENT, HOPE XXL, Bibliotheek, Candea College, LHD, Muziekscholen, fotografe Anne Makaske, Jan Terlouw.

UITVOERING

Jaarlijks op 5 mei. Gestart in 2016.

5 WERELDWIJD DE LIEMERS 8 IN BRONS

P 1 30 72 11

DE CUMULA, een bronzen 8 is het symbool van HOPE XXL. Wereldwijd zouden mensen hun leven met een 8 moeten kunnen waarderen. Dat is niet perfect maar veel meer dan voldoende, cum laude zelfs. Maarten van der Geest ontwierp het beeldje. In De Liemers zou dit symbool op tal van plaatsen terug kunnen komen. Mogelijkheden zijn eindeloos. Naast het beeldje krijgen de ontvangers van De Liemers 8 ook een boekje met een fotoreportage van Anne Makaske. Dit is een HOPE XXL uitgave van haar werk waarin zij veteranen uit Engeland, Nederland en Duitsland portretteert en beschrijft in één zin, die terugslaat op WOII. HOPE XXL wil hiermee laten zien 'waar we vandaan komen', en met de 8 'waar we naartoe willen'.

In eerste instantie krijgen alle burgemeesters van Nederland, alle Commissarissen van de Koning en de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer en de premier de bronzen acht van HOPE XXL. Als blijvende reminder dat hun politieke taak te herleiden is tot het welzijnsstreven ofwel het geluksstreven naar een 8.

Het beeldje is reeds overhandigd aan de burgemeester van Duiven. Aan de CvK's van Drenthe, Groningen, Noord-Holland, Gelderland, Flevoland, Overijssel en Brabant. Anderen staan op de rol. De Liemerse 8 staat ook op twee plaatsen bij VN organisaties: bij UNDP en bij the Youth Envoy. Beide in New York. Als ook bij de premier van Zweden; Stefan Löfven.

KOSTENDRAGERS

Deels subsidieverstrekters, VNG, ontvangers van een beeldje wordt gevraagd er een of twee te schenken aan een andere burgemeester, de CVK etc. De boekjes kosten een paar euro per stuk en worden betaald door HOPE XXL.

KOSTEN

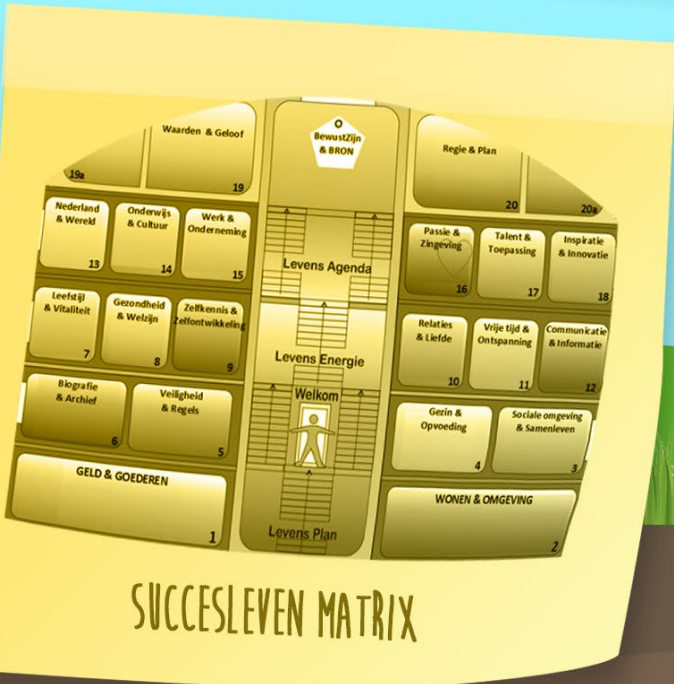
De beeldjes kosten een kleine €200,- p.st. Grote exemplaren een veelvoud ervan.

PARTNERS

Vereniging Nederlandse Gemeenten Nederland, HOPE XXL.

Kennisinnovatie rondom holistische (duurzame) gezondheid, geluk en succes. De Liemers als de gelukkigste regio van Nederland met export wereldwijd. Thema's: regiomarketing, ontmoeting en verbinding, kennisinnovatie, onderzoek, bedrijvenpark, hoogwaardige werkgelegenheid, startups.

Doel: De Liemers op de kaart zetten tussen de Food Valley Wageningen, Health Valley Nijmegen en Techno Valley Twente. Het aantrekken van een kennisintensieve en innovatieve sector die carrièreperspectieven biedt voor hoger opgeleiden uit de eigen regio en die ook kapitaalkrachtige bedrijven en werknemers naar de regio trekt.

PARTNERS
Stichting Happiness Valley, HOPE XXL & Ambassadeurs, WY Succes NL, Liemerse gemeenten, Liemers College, Candea College, Lindus, Provincie, Oost NV, Overheid, EU, VN en relevante partners in alle sectoren van de samenleving, lokaal en landelijk.

KOSTENDRAGERS
Nader te bepalen na de project startup.

TREKKER
Guus Koenders van Stichting Happiness Valley

KOSTEN
Wordt nader aangegeven in een Plan van Aanpak na de Happiness Valley project startup.

UITVOERING
De Stichting Happiness Valley en ambitie bestaat reeds sinds augustus 2014.

Fasering: Project startup en project notitie → Opbouw organisatie → Happiness Valley start conferentie

MIJNLEVEN IN EIGEN HAND

Een innovatieve systeemaanpak voor de nieuwe WMO, Jeugdzorg, Participatiewet en de integratie van asielzoekers.

Thema's: MijnLeven in eigenhand, e-Learning, e-Integration, zelfkennis, zelfontwikkeling, succes, (re-)integratie, monitoring, virtueel & real life.

Doel: Een internationaal voorbeeldproject zijn als systeemoplossing voor de (re)integratie van mensen in knelsituaties in een complexe samenleving. Verkleinen van de groep mensen in de sociaaleconomische onderlaag van de samenleving en het zinvol en succesvol integreren van asielzoekers.

PARTNERS
Sqlife, HOPE XXL & ambassadeurs, Happiness Valley, Liemerse gemeenten. Provincie Gelderland, COA, IND, Vluchtelingenwerk, Relevante partners in alle sectoren van de samenleving, lokaal en landelijk.

UITVOERING
Fasering:
1. Project startup en project notitie
2. Bouw demoversie MijnLeven als interactief digitaal platform en serious game
3. Bouw 1ste prototype
4. Uitrol

KOSTEN
Wordt nader aangegeven in een eerste Plan van Aanpak na de MijnLeven project startup.

KOSTENDRAGERS
Gesprekken lopen met een mogelijke investeerder.

TREKKER
Guus Koenders van Sqlife

7 DE LIEMERS P 1 3 3 17
Welzijnsonderzoek VU

Enkele duizenden burgers uit de Liemers werken mee aan een langdurig welzijnsonderzoek van de Vrije Universiteit onder leiding van professor M. Bartels. Rond de 2000 mensen hebben de enquête ingevuld.

Doel: Welzijnsverhoging van de Liemerse bevolking door wetenschappelijk onderzoek volgen.

De onderzoeksvraag is of het bijsturen van beleid het gewenste resultaat heeft. Onderzoek loopt tot 2030.

PARTNER
Vrije Universiteit te Amsterdam

UITVOERING
Reeds gestart. Eind-
datum 31-12-2029

KOSTEN & KOSTENDRAGERS
Nauwelijks, De VU en HOPE XXL

8 NEDERLAND
P 1 10
3 17

BEIDERBOEKEN ALS TIJDCAPSULE

Mensen, in het bijzonder jongeren, geven hun hoop voor zichzelf en de wereld weer en leggen deze vast in een tijdscapsule. De tijdscapsule is een kistje in de vorm van een boek. Deze wordt 'gevuld' door de burger, verzegeld en voor vijftien jaar opgesloten in een Beiderboekenkast. Na vijftien jaar mag een ander het boek openen, de inhoud hebben en start het proces voor weer een periode van vijftien jaar.

UITVOERING
Reeds gestart.
Einddatum 31-12-2029

PARTNERS
HOPE XXL en voorsnog DE OGTENT. Later in andere gemeenten, meerdere partners mogelijk.

TREKKER
Stef Schaap op verzoek van HOPE XXL. In Duiven is het project gerealiseerd in Cultuurcentrum DE OGTENT.

KOSTEN
400 boeken en boekenkast, pr- en personeelslasten. Om en nabij de €20.000, -.

KOSTENDRAGER
HOPE XXL

9

NEDERLAND

P 1 8 26 34 38
46 7 9 13

STROOMLIJNERS

Het ontwikkelen van een app voor jongeren om binnen hun gezin en bij anderen energiebesparende maatregelen uit te dragen. Via deze app, die is verbonden met de Slimme Meter van hun contractanten, kunnen ze bijhouden hoeveel de energiebesparing hen in euro's oplevert. Het gaat hierbij in de eerste plaats om energie besparen door gedragsverandering (10%). Verder kunnen ze via de app offertes aanvragen bij lokale bedrijven voor verregaande maatregelen om energie te besparen, zoals andere ketel, zonnepanelen, isolatie en dergelijke.

Ook gaan jongeren bedrijven monitoren via een halfjaarlijks gesprek met de directie. Bedrijven die zich willen houden aan het Liemers Protocol geven verslag van hun vorderingen.

KOSTEN

Ontwikkelen app € 10.000,-

KOSTENDRAGERS

Bedrijfsleven in De Liemers en HOPE XXL.

UITVOERING

Reeds gestart

PARTNERS

Groene alliantie De Liemers, Alliander en bedrijven aangesloten bij Lindus.

TREKKER

Wim Nabbe van Groene alliantie De Liemers. Jelte van Bommel, Liemers College, en Bert Carpaij, Candea College. De realisatie van de app is ter hand genomen. Er wordt een animatiefilmpje gemaakt om contractanten te werven. Alliander financiert de animatie en gaat ook het uitzetten van DE SLIMME METER in de Liemers vervroegen voor mensen die met de jongeren een contract afsluiten: ze bieden de meter dan gratis aan.

10

DE LIEMERS

P 1 3 7 8 14
24 3 17

Empathiebevordering $E=MC^2$

We vragen burgers van de Liemers om extra aardig te zijn in het leven van alledag. Geef af en toe een compliment aan de buschauffeur, de caissière of docent. Geef net wat meer voorrang in het verkeer, groet je voorbijganger, ruim de rondvliegende plastic zak in het winkelcentrum op. Vraag iemand die je wat minder goed kent, maar vaak alleen is, om een keer mee te eten. Vraag of je boodschappen kunt meebrengen voor de oudere buurvrouw in je straat. Glimlach wat meer als je rondloopt.

Doel: Het actief bevorderen van empathie en vriendelijkheid.

EMPATHIE = MEELEVEN X COURAGE X CONTACT

EMPATHY = MOVING X COURAGE X CONNECTION

UITVOERING

Vanaf nu.

PARTNERS

Alle mensen in De Liemers.

TREKKER

HOPE XXL

BANGLADESH, THE PEOPLES PARTNERSHIP

- P 1 2 3 7 8
 14 26 27 28 72 73
 74 **ALLE SDGs**

Samenwerking tussen jonge Bangladeshi en jongeren van het Liemers College en Candeia College. Ze gaan twee zaken 'kaderen'. Wat zijn de doelen en grenzen van de samenwerking tussen Bangladesh en Nederland? Ze gaan een fysieke streep trekken en steken die over: een streep onder het verleden met een blik naar de toekomst. Ze verwaarlozen de wetenschap van het verleden niet, maar laten zich evenmin hinderen door verwijten of verschuilmechanismes die vooruitgang blokkeren.

Verder is het doel van dit project de opstart van samenwerking van de beide Liemerse middelbare scholen met scholen en jongeren in een regio van Bangladesh. Zij gaan als eerste het samenwerkingsverband aan. Dit alles valt binnen het kader van het HOPE XXL Peoples Partnership. Andere partijen volgen later, totdat de netwerken van de Liemers en de regio in Bangladesh dicht verweven zijn.

TREKKER

Bert Carpaij van het Candeia College, Jelte van Bommel van het Liemers College en HOPE XXL. Een eerste conferentie in mei 2016 was zeer succesvol. Contacten zijn gelegd en de uitkomsten zijn gedeeld met de partners. Vervolgstappen worden gepland. Het concept wordt meegenomen in het VN Human Development Report van UNDP. Op voorspraak van de bezoekende jongeren uit Bangladesh en Royal Haskoning DHV kiezen we de regio BAGERHAT om contact te leggen.

PARTNERS

In eerste instantie de middelbare scholen en HOPE XXL.

KOSTENDRAGERS

Opbrengsten sponsoractiviteiten
middelbare scholen en HOPE XXL.

KOSTEN

Nader te bepalen.

UITVOERING

Reeds gestart

Invoering van Het Liemers Protocol

De door HOPE XXL naar de praktijk vertaalde Liemers List, verwoord in het Liemers Protocol, ten uitvoer brengen in de komende vijftien jaar.

Doel: Trachten de eerste bedrijven en burgers te laten aansluiten bij het Liemers Protocol, dat bedrijven en burgers het protocol uitvoeren en dat politieke partijen het (deels?) verwoorden in hun verkiezingsprogramma's.

KOSTEN
Vooralsnog niet.

UITVOERING
Vanaf 1-1-2019

PARTNERS
In eerste instantie de middelbare scholen en HOPE XXL.

TREKKER
HOPE XXL. Het Liemers protocol wordt voor gemeenteraadsverkiezingen aangeboden aan verschillende regionale gemeenteraden.

VOOR BURGERS

1 Wij willen op een positieve en duurzame manier bijdragen aan het welzijn en geluk van de inwoners van de Liemers en de Bengaalse regio Bagerhat. Wij streven ernaar dat beide groepen hun welzijn uiteindelijk waarderen met een 8+.

2 Wij zullen elk jaar minimaal 20 uur vrijwilligerswerk doen.

3 Wij zullen één of twee mensen in onze directe omgeving ondersteunen, naar gelang hun behoeften. Deze medemensen zijn geen familie of directe kennissen.

4 Wij zullen onze CO2 en waterfootprint opstellen en deze binnen tien jaar minimaal tien procent terugbrengen. We streven echter naar twintig procent.

5 Wij gaan een partnerschap aan met een familie of gezin in de Bengaalse regio Bagerhat.

6 Wij zullen rekening houden met duurzaamheid bij de aankoop van producten en diensten.

7 Wij storten jaarlijks 10, 50 of 100 euro op de bankrekening van Stichting Liemers 8+, die het Liemers Protocol zal implementeren.

8 Wij steunen de jongeren van de HOPE XXL Academy en Stichting HOPE XXL bij het onderzoeken en uitvoeren van nieuwe projecten. Wij nemen deel aan onderzoeken en metingen voor het monitoren en bijsturen van het proces.

9 Wij onderschrijven minimaal tachtig procent van de artikelen in de Liemers List zoals opgesteld door HOPE XXL.

10 Wij onderschrijven het motto 'Think global, act local.'

VOOR BEDRIJVEN

Wij willen op een positieve en duurzame manier bijdragen aan het welzijn en geluk van onze medewerkers en klanten. Daarnaast proberen we het welzijn van de bewoners van de Liemers en de Bengaalse regio Bagerhat te verhogen naar een 8+.

Wij laten ons door Stichting Liemers 8+ informeren over Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen volgens de internationale standaard (ISO 26000). Ter verantwoording publiceren we een zelfverklaring.

We zullen proberen om in onze organisatie plek te bieden aan mensen met een beperking of afstand tot de arbeidsmarkt. Ook zullen we opleidingsplaatsen ter beschikking stellen.

Wij zorgen ervoor dat onze organisatie voor 2020 energieneutraal opereert (ISO 14064). Compensatie met Bengaalse CO2-certificaten is mogelijk.

Wij gaan een partnerschap aan met een soortgelijk bedrijf of instelling in de Bengaalse regio Bagerhat. Dit melden we op onze website.

Wij stellen de milieubelasting van onze producten en diensten vast, bijvoorbeeld door een beknopte levenscyclusanalyse (LCA). Waar mogelijk brengen we verbeteringen aan.

Wij storten jaarlijks 100, 500 of 1000 euro op de bankrekening van Stichting Liemers 8+.

VOOR GEMEENTEN

Wij willen op een positieve en duurzame manier bijdragen aan het welzijn en geluk van onze medewerkers en klanten. Daarnaast proberen we het welzijn van de bewoners van de Liemers en de Bengaalse regio Bagerhat te verhogen naar een 8+.

Wij laten ons door Stichting Liemers 8+ informeren over Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen volgens de internationale standaard (ISO 26000). Ter verantwoording publiceren we een zelfverklaring.

We zullen proberen om in onze organisatie plek te bieden aan mensen met een beperking of afstand tot de arbeidsmarkt. Ook zullen we opleidingsplaatsen ter beschikking stellen.

Wij zorgen ervoor dat onze organisatie voor 2020 energieneutraal opereert (ISO 14064). Compensatie met Bengaalse CO2-certificaten is mogelijk.

Wij gaan een partnerschap aan met een soortgelijk bedrijf of instelling in de Bengaalse regio Bagerhat. Dit melden we op onze website.

Wij stellen de milieubelasting van onze producten en diensten vast, bijvoorbeeld door een beknopte levenscyclusanalyse (LCA). Waar mogelijk brengen we verbeteringen aan.

Wij storten jaarlijks 100, 500 of 1000 euro op de bankrekening van Stichting Liemers 8+.

13

P 54

12 13

DE LIEMERS

Gratis gemeentelijk vegetarisch kookboek

Vleesconsumptie verminderen door het verspreiden van een kookboek met vegetarische alternatieven. Een gemeentelijk kookboek maken voor alle belangstellende burgers. Dit kookboek wordt samengesteld door de inwoners van de gemeente: zij leveren de recepten aan.

KOSTEN
Drukwerk- en verspreidingskosten

KOSTENDRAGERS
Gemeenten

TREKKER
Nader te bepalen

UITVOERING
In 2018

PARTNERS
Gemeente, restaurants (smakelijke recepten van chef-koks), burgers.

14 NEDERLAND

P 1 23 25 10

TAALANPASSINGEN

Onderzoeken of we in Duiven in plaats van het woord 'belasting' het woord 'algemeen-welzijnsbijdrage' kunnen invoeren. Verder dat het woord 'uitkering' kan worden vervangen door 'loon'. 'Loon' is wat mensen krijgen voor hun bijdrage aan de gemeenschap. Als eerste starten met mensen die een Wajong-uitkering hebben.

Doel: Door semantische aanpassingen beter rechtdoen aan bepaalde uitingen die opbeurend zijn in plaats van belastend.

TREKKER

HOPE XXL. Er is op Duivens ambtelijk niveau gesproken over het idee. Ook is er contact gelegd met UWV. Daar is draagvlak om een en ander verder uit te werken.

UITVOERING

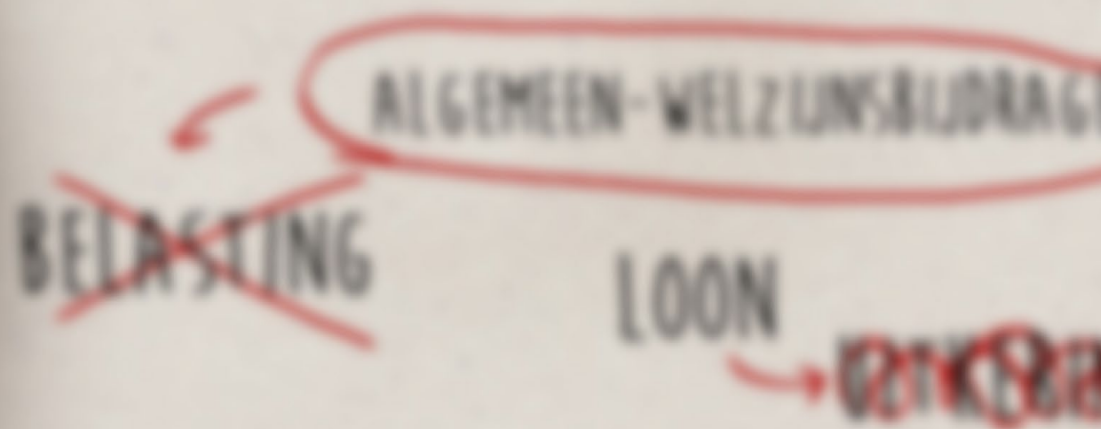
Vanaf 1-1-2018

PARTNER

Voor de eerste twee voorbeelden; de gemeente

KOSTEN

Kan kosteloos worden doorgevoerd.

15 DE LIEMERS

P 1 3 8 11 23

1 8 10

Basisuitkering voor mensen die begeleid wonen

Basisinkomen verstrekken aan tien mensen in de Liemers met een psychiatrische beperking. Het gaat hierbij voornamelijk om cliënten van het RIBW. Zij worden drie jaar lang niet verder begeleid, maar krijgen een inkomen van duizend euro per maand. Het enige wat hen gevraagd wordt, is mee te doen aan een onderzoek naar hun welbevinden. Verder wordt geen enkele tegenprestatie gevraagd. Het doel van dit experiment is aansluiten bij wereldwijde experimenten omtrent het algemene basisinkomen. Zou een basisinkomen een alternatief kunnen zijn voor alle uitkeringen en toeslagen van de overheid aan burgers? Brengt het basisinkomen de veronderstelde versterking van het individu en met name voor hen die heel kwetsbaar zijn?

KOSTEN

Geen kosten, maar kostenbesparing. Cliënten 'vergen' nu in de regel ongeveer 50.000 euro per jaar. Tijdens het experiment krijgen ze per maand bijvoorbeeld duizend euro en dat drie jaar lang. Er zijn vervolgens geen kosten meer voor de begeleiding van de deelnemers aan het experiment. Er is 10.000 euro voor monitoring op afstand en wat diverse bijgaande kosten. Kosten bij ongewijzigd beleid bedragen 1.500.000 euro. Kosten voor experiment komen op 360.000 euro aan uitkeringen. Bijkomend € 10.000 euro. Een en ander levert een besparing van 1.130.000 euro, dat kan worden toegevoegd aan het WMO-budget.

TREKKER

Regiomanager Maarten van Triest van het RIBW. Gemeente Duiven en RIBW hebben een werkgroep van vijftien personen in het leven geroepen die bijeen zullen komen om het idee uit te werken. In de werkgroep zitten ambtenaren, mensen van het RIBW en potentiële ontvangers van een basisinkomen.

In februari 2016 is er een raadsvoorstel aan de gemeenteraad in Duiven gepasseerd. De gemeenteraad heeft besloten de ontwikkelingen nauw te volgen, mogelijke pilots te onderzoeken en sluit zich via het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan bij andere gemeenten die dergelijke pilots uitvoeren.

UITVOERING

Van 1-1-2018 tot en met 31-12-2019

PARTNERS

RIBW en op afstand de gemeenten. Onderzoek via de Vrije Universiteit.

16 DE LIEMERS

P 1 50 11 17

Horsterpark, Park van HOPE

Het Horsterpark, wordt naast DE OGTENT, een fysieke plek waar het gedachtegoed van HOPE XXL wordt gevisualiseerd. Met als doel bewoners in De Liemers in contact brengen met HOPE XXL.

KOSTEN

Afhankelijk van de gekozen invulling.

KOSTENDRAGERS

HOPE XXL

UITVOERING

Reeds gestart

PARTNERS

DE OGTENT en SAH. Bouwbedrijf Veluwe Zoom Verkerk.

TREKKER

HOPE XXL. Het eerste project is gerealiseerd. Het HOPE XXL Citatenpad. Een wandeling van 2,5 kilometer waarbij men 121 inspireerde citaten passeert. Bordjes met foto's van HOPE XXL en van het park met daarop het citaat. Het plaatsen van acht wensbomen rondom het theepaviljoen is in 2017 gerealiseerd. Verdere vervolgprojecten zullen volgen.

Voorzittersdiner

Eén keer per jaar komt er in elke gemeente van De Liemers een diner, waarvoor alle voorzitters van (niet-commerciële) verenigingen en stichtingen worden uitgenodigd. Zonder een agenda of programma treft men elkaar aan tafel en eet met elkaar. Het is een bescheiden maaltijd.

Doel: Samenwerking bevorderen door mensen uit het maatschappelijke middenveld informeel bij elkaar te brengen, zodat ze elkaar leren kennen en kruisbestuiving kan plaatsvinden, wat resulteert in samenwerking en versterking.

UITVOERING

Elk jaar op een vaste dag. Nader te bepalen.

PARTNER

De Liemers Helemaal Goed heeft dit idee overgenomen.

KOSTEN & KOSTENDRAGERS

Zaal is beschikbaar. Eten via kleine externe subsidie. Diverse partijen zijn de kostendragers.

TREKKER

DE OGTENT. Er zijn gesprekken gaande om dit idee onder te brengen bij een grote vereniging in Duiven die een pilot zou kunnen organiseren.

Zwerfontvuilers

Iedereen wordt opgeroepen om eens per week, terwijl hij of zij door de openbare ruimte loopt, een stuk zwerfvuil op te rapen, het bij zich te houden tot de dichtstbijzijnde prullenbak en het daarin te gooien. Dit zal ervoor zorgen dat de leefomgeving schoner wordt en dus aantrekkelijker. Het bezorgt mensen een goed gevoel. Zowel degene die opruimt als degene die door een schone omgeving wandelt.

TREKKER

Go Clean Duiven is partner in dit project en houdt zich bezig met de signalering, bewustwording en preventie van zwerfafval.

UITVOERING

Reeds gestart.

GEEN KOSTEN

PARTNERS

Alle inwoners die bereid zijn hier een gewoonte van te maken. Go Clean Duiven.

Oecumenische+ bijeenkomsten

Mensen van diverse religies organiseren, samen met niet-religieuzen en niet-religieuze levensbeschouwelijke organisaties, bijeenkomsten waar men elkaar informatief, via lezingen, vertelt over ieders gedachtegoed. Dit gedachtegoed wordt niet ter discussie gesteld. Er wordt op dat moment enkel gezonden, er wordt niet gediscussieerd en er worden geen vragen gesteld.

Doel: Het verbinden van en kennismaken met mensen met religieuze en niet-religieuze achtergrond zonder waardeoordeel, met als doel om tot meer begrip voor elkaars religie/gedachtegoed te komen.

PARTNERS

Alle levensbeschouwelijke organisaties in de breedste zin van het woord.

KOSTEN

Op toerbeurt in religieuze centra. Nauwelijks kosten buiten koffie/thee.

KOSTENDRAGERS

De deelnemers

TREKKER

Nader in te vullen.

UITVOERING

Lokaal en nationaal door reeds bestaande religieuze centra c.q. dwarsverbanden.

20 DE LIEMERS

P 9 26 14 4 16

VN-Veilighedsraad op school

Het volgen van de agenda van de VN-Veilighedsraad en deze ontwikkelingen als schaduw-veiligheidsraad nabootsen. Twintig leerlingen binnen elke scholengemeenschap verdiepen zich concreet in de handel en wandel van de Veiligheidsraad.

TREKKER
Geschiedenis- en Maatschappijsectie van het Liemers College en het Candea College.

PARTNERS & UITVOERING
Middelbare scholen

GEEN KOSTEN

Kassabonspreuk

Inspirerende suggesties, quotes en spreuken vermelden op de kassabon. Met als doel om te zorgen voor de bewustwording van kleine momenten van geluk en een glimlach op je gezicht.

UITVOERING
ICT-afdeling van de kassafabrikanten.
Personeel retail verzint de teksten. Een standaardlijst is aanwezig.

PARTNERS
Retail

TREKKER
Nader te bepalen

GEEN KOSTEN

21 DE LIEMERS

P 1 3 12

22 NEDERLAND

P 26 62 8

‘Sociale’ dienstplicht voor 14-16 jarigen

Voor de periode van twee tot drie maanden gaan scholieren zich inzetten voor de maatschappij of gaan werken bij een ‘baas’. Hiermee komt de maatschappelijke stage te vervallen. Dit maakt de leerlingen bewust van de dagelijkse werkelijkheid na de schoolperiode.

PARTNERS & UITVOERING
Onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven.

TREKKERS
Onderwijsinstellingen

GEEN KOSTEN

23

DE LIEMERS

Oud en jong onder één dak, plus statushouders

P 12 26 27 35 71 3 11

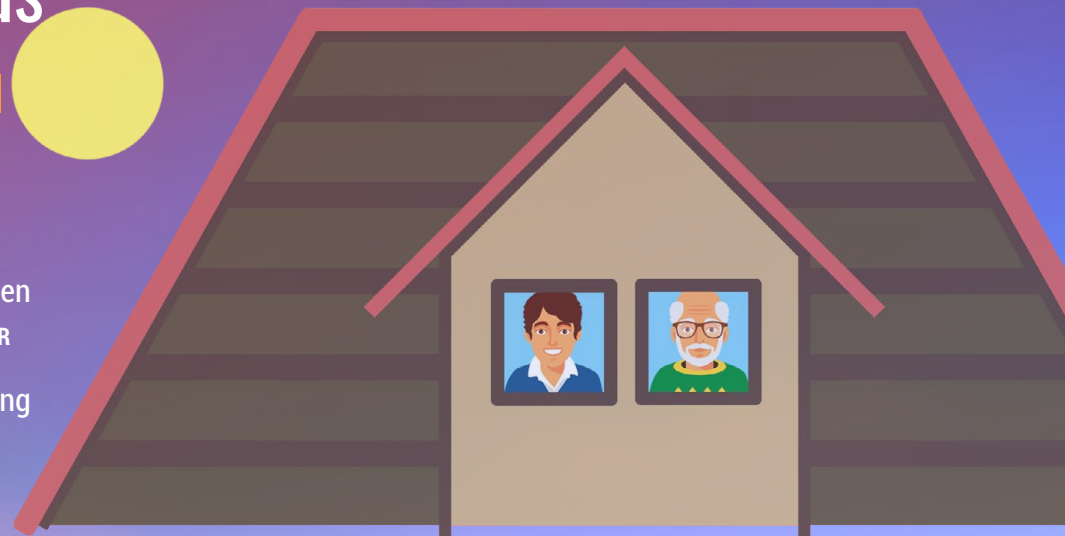
In de verhouding 3:1 worden er betaalbare wooncomplexen gebouwd waar senioren en jongeren in eigen kleine appartementen wonen. Jongeren en senioren treffen elkaar in een gemeenschappelijke ruimte. Binnen deze wooncomplexen is ruimte beschikbaar voor het opnemen van statushouders.

Doel: Samenhang tussen jong en oud versterken, waarbij voor beide groepen de kwaliteit van leven toeneemt.

TREKKER
Nader te bepalen.

KOSTEN
Reguliere bouwplannen

KOSTENDRAGER & PARTNER & UITVOERING
Woningbouwvereniging

Stimuleren rood en blauw kraanwater

24

DE LIEMERS

P 47 56

3 6 12

Het stimuleren van het gebruik van niet-gebotteld kraanwater door het gratis beschikbaar te stellen in restaurants. Daarnaast wordt het gebruik van Sodastream bevorderd.

Doel: Geen overbodig transport van water in gebieden waar water uit de kraan goed drinkbaar is. Met als resultaat goedkoper, duurzamer en gezonder gebruik van water.

KOSTEN
C.a. €100,- per gezin.

PARTNERS
Watertoeleveringsbedrijven (Vitens), producenten zoals Sodastream.

KOSTENDRAGERS & UITVOERING
Particulieren

TREKKERS
Watertoeleveringsbedrijven

NEDERLAND P 26 69 4 16

25 War Experience Village

Het ontwerpen van een dorp in een oorlogssituatie en het organiseren van een tweedaags verblijf in het dorp. Men ervaart een verblijf in een nagebootste oorlogssituatie, uiteraard op verantwoorde wijze.

Doel: Mensen, en dan vooral jongeren, laten beleven wat het is om zich te handhaven in een oorlogssituatie.

TREKKER
Nader te bepalen

KOSTEN
€3.000.000,-

KOSTENDRAGER
Nader te bepalen (overheid)

UITVOERING
2020

PARTNERS
V-fonds, Oorlogsmusea

26 WERELDWIJD
P 1 3 3

Straight to 8 world game

Het ontwikkelen van een gezelschapsspel, zowel digitaal (op de computer) als analoog (als bordspel). Het bordspel werkt met een achzijdige dobbelsteen.

Doel: Het promoten van de 'acht' als universeel streven voor de 21e eeuw.

UITVOERING
2019

PARTNERS
Spelletjesfabrikanten

TREKKER
Aanjager HOPE XXL

KOSTENDRAGER
Beoogd spelletjesfabrikant

KOSTEN
Reguliere ontwikkelingskosten

Ethiek en Geluuskunde in het onderwijs

27 NEDERLAND

P 3 69 3 4

In het curriculum van het onderwijs Ethiek en Geluuskunde opnemen. Om zo meer bewustzijn bij jongeren te creëren voor beide vakken. Dit valt dan onder het vak filosofie.

KOSTEN
Reguliere onderwijskosten

KOSTENDRAGERS
Scholen

UITVOERING
2019

TREKKER
Het Liemers College heeft een start gemaakt met filosofie in het lessenpakket.

PARTNERS
Liemers College en het Candea College

28

DE LIEMERS

P 26 30 11

Per 25.000 inwoners voor €100.000,- iets bouwen

Jonge mensen, in overleg met senioren, krijgen de beschikking over een budget om jaarlijks iets in de lokale gemeenschap te 'bouwen'. Dit wordt gedaan om de burgerparticipatie te bevorderen, de levenskwaliteit te verbeteren en de verbinding tussen oud en jong te stimuleren.

UITVOERING
2020

TREKKER
HOPE XXL
KOSTENDRAGERS
(Regionaal)
Overheid

KOSTEN
€ 100.000,- per
25.000 inwoners.

PARTNERS
Scholen, gemeenten en
ouderenorganisaties.

29

P 23 24 3 11

DE LIEMERS

buuv

Buren helpen elkaar middels een online platform (app) bij karweitjes. Het doel is om een burenmaktplaats te creëren, die verbinding legt tussen burgers in dezelfde woonomgeving.

UITVOERING
Reeds gestart

KOSTENDRAGERS
Gemeenten

PARTNER & TREKKER
Buuv Didam

KOSTEN
Promotiekosten

30
WERELDWIJD

P 30 69 ALLE SDGs

Statue of Responsibility

Bij de Verenigde Naties in New York wordt een Statue of Responsibility opgericht, wat als officieel symbool van de Verenigde Naties zal dienen. Dit beeld zal een grote versie van De Cumula worden.

Doel: Bewustwording van het wereldwijde streven dat iedereen zijn of haar leven beoordeelt met een 8.

TREKKERS
Verenigde Naties en HOPE XXL

KOSTEN
€ 500.000,-

KOSTENDRAGERS
Alle landen van de wereld

PARTNERS
Verenigde Naties.

UITVOERING
2030 (einde van de Sustainable Development Goals)

31
WERELDWIJD

Verzekering tegen klimaatverandering

P 46 48 50 53 56 6 7 13 14 15

Al tijdens de discussie over de noodzaak alvast maatregelen nemen tegen klimaatverandering: dit als een soort verzekering om toch nu al maatregelen te nemen om eventuele catastrofale gevolgen m.b.t. klimaatverandering te voorkomen.

KOSTEN
Eventueel promotiekosten

TREKKER
HOPE XXL (prof. R. Gerlach)

UITVOERING
Vanaf heden

PARTNERS
VN en burgers

32 DE LIEMERS

P 49 56 57 3 13

Gemeentelijk vuurwerk

Elk jaar met oud en nieuw een groots gemeentelijk vuurwerk organiseren, dat uitgevoerd wordt door een professioneel bedrijf, zodat burgers zelf uiteindelijk geen vuurwerk meer afsteken. Hierdoor vallen er minder slachtoffers, wordt het vuurwerk mooier en wordt de milieuvervuiling verminderd.

KOSTEN
Afhankelijk van grootte van de gemeente. Ca. € 10.000,- per 50.000 inwoners.

KOSTENDRAGERS & PARTNERS
Gemeentes

TREKKER
Nog nader te benoemen

UITVOERING
2019

33 Quick guide to 8

NEDERLAND

P 1 3

3

Het uitbrengen van een (geschenk) boekje met aanbevelingen en wenken voor een gelukkigere samenleving.

Doel: Mensen helpen met eenvoudige suggesties om duurzaam gelukkig te worden.

KOSTEN
Reguliere kosten voor het uitgeven van een boekje

PARTNERS
HOPE XXL, uitgeverij en Leo Bormans

KOSTENDRAGER
Uitgeverij

TREKKER
Leo Bormans

UITVOERING
2018

34 WERELDWIJD P 58 63 3 16

Money for arms

Particulieren leveren handwapens in bij de overheid, krijgen daarvoor een vergoeding en vrijstelling van vervolging voor illegaal wapenbezit. Dit wordt gedaan om het particuliere wapenbezit terug te dringen.

UITVOERING
2020

KOSTENDRAGERS
Internationaal fonds onder
beheer van de VN

PARTNERS
Alle landen van de wereld:
overheid en politie.

KOSTEN
50 dollar per wapen

TREKKERS
Verenigde Naties en
HOPE XXL. In Australië
loopt reeds een succes-
vol project.

35 'Houdbaarheidsdatum' van voedsel herzien

NEDERLAND

P 51 52

12 13

Drie data gebruiken: *tenminste houdbaar tot*,
waarschijnlijk houdbaar tot en *zeker niet na*.

Doel: Minder voedselverspilling

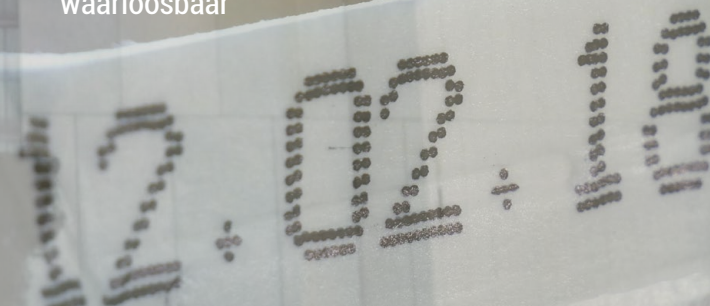
PARTNERS
Voedselindustrie,
voedselproducenten.

KOSTENDRAGER
Consument

TREKKER
HOPE XXL

KOSTEN
Uiteindelijk ver-
waarloosbaar

UITVOERING
2020

‘HET HART IS GEEN PORTEMONNEE, DIE LEGER RAAKT NAARMATE MEN MEER UITGEEFT’ -MULTATULI

WETHOUDER VAN GELUK

In elke gemeente wordt een wethouder aangewezen met geluk in zijn portefeuille. De wethouder heeft 75.000 euro in zijn begroting, die hij naar eigen inzicht kan besteden.

Doel: Geluk hoger op de politieke agenda krijgen; impact van wethouders vergroten.

KOSTEN
 75.000 euro van de gemeentebegroting reserveren

PARTNERS
 Gemeenten en VNG

UITVOERING
 2018

TREKKERS
 HOPE XXL en VNG

DE LIEMERS

37

UNIEK

Mensen met een lichte (verstandelijke) beperking komen één keer per maand bijeen voor een sociale activiteit.

P 24 25

3

Doel: Drempelverlagende werking voor deze doelgroep om elkaar te ontmoeten; peer support.

UITVOERING
 Direct

TREKKER
 Uniek

PARTNER
 Uniek (Miranda Blomsma)

KOSTEN
 Consumpties voor eigen rekening, locatie wordt ter beschikking gesteld.

KOSTENDRAGERS
 Deelnemers

38

NEDERLAND

P 34 38 52

12 13

'MAATSCHAPPELIJKE' PRIJS

De milieu-impact van aangeschafte producten (met name die van het productieproces) op de kassabon vermelden.

Doel: Consumenten bewust laten worden van de 'echte' prijs van aangeschafte producten.

PARTNER & KOSTENDRAGER

Bedrijfsleven

TREKKER

Rank a brand (Hoe duurzaam is je favoriete merk)

KOSTEN

Onderzoekskosten

UITVOERING

2020

KASSABON

PRIJS
MAATSCHAPPELIJK

2 x Biefstuk	€12,50 €5,50
4 x Plastic vuilniszak	€2,50 €2,00
1 x Aardbeienyoghurt	€1,50 €0,50

0123456789101112

'Nou doeie hé'

NEDERLAND

P 28 30 69 3 11

KUNSTFONDS

UITVOERING
2019

39

Het oprichten van een kunststimuleringsfonds voor jongeren tot 21 jaar, waarmee de toegangsprijzen voor musea worden verlaagd. Een bezoek mag maximaal €2,50 voor een jongere en €7,50 voor een volwassene bedragen.

Doel: Met een subsidie uit dit fonds kunnen jongeren kunst realiseren en goedkoop musea bezoeken.

KOSTEN

Kunstbelasting van 0,1 % op de winsten van bedrijven. Bedrijf bepaalt zelf naar welk museum zijn afdracht gaat.

KOSTENDRAGERS

Uiteindelijk de overheid

TREKKER

Maarten v.d. Geest

PARTNERS

Scholen (creatieve vakgebieden) en bedrijven.

DE LIEMERS 40
P 13 14 3 4

Andere tijdsinvulling middelbare scholen.

Creëren van effectiever en meer gepersonaliseerd onderwijs door een andere tijdsverdeling: vakinhoudelijk 25%, projectmatig 25%, talentontwikkeling 25% en begeleiding 25%. Veel nadruk op het *peer to peer support*. Kleine groepen en/of klassen. Zodat er meer maatwerk en betere aansluiting op (het ontdekken van) talenten van de leerling kan worden geboden.

UITVOERING
2019

TREKKER
Quadraam, Henk Caris

PARTNERS
Quadraam, Liemers College, Cande College

KOSTEN
Vallen binnen onderwijsvernieuwing

KOSTENDRAGERS
Onderwijsinstellingen

42 DE LIEMERS
P 71 1 2 3 17

Vluchtelingenopvang

Vluchtelingen opvangen in de regio in door de VN opgezette en beheerde opvangcentra. Met als doel om vluchtelingen zo min mogelijk te laten vervreemden van huis en haard en snel repatriëren, indien de situatie dat toelaat

PARTNER
VN

KOSTEN & DRAGER
Naar behoefte. Fonds oprichten en huidige fondsen gebruiken.

UITVOERING
Vanaf 2010

TREKKERS
VN en vluchtelingenorganisaties

41 DE LIEMERS
P 23 24
3 17

Seniorenbrigades

Pensioengerechtigden mobiliseren en structureel betrekken in allerlei vrijwilligers-taken. Met als doel gebruik te maken van de expertise en vitaliteit van mensen boven de 68.

PARTNERS
Ouderenbonden en andere relevante organisaties

KOSTEN & DRAGER
Geen, n.v.t.

UITVOERING
Reeds in gang gezet

TREKKERS
Overheid, stichtingen, verenigingen

43 DE LIEMERS

P 13 14 4

THEO THIJSSSEN OP SCHOOL

Het literaire werk van Theo Thijssen opnemen in het schoolcurriculum. Thijssens manier van lesgeven en omgang met kinderen uit de Jordaan van 1930 is ook voor onze tijd nog actueel. Met als doel om op een simpele manier te 'leren' van zijn aanpak, om zo de kinderen/leerlingen een warm gevoel te geven als ze op school zijn.

UITVOERING
Vanaf 2018

PARTNERS
Scholen in de Liemers

TREKKER
HOPE XXL

KOSTEN & KOSTENDRAGER
Nauwelijks, HOPE XXL

NEDERLAND 44

P 6 10 38 54 3

OBESITAS BIJ KINDEREN

Het formuleren van een 'deltaplan obesitas' met alle relevante instanties om overgewicht bij kinderen tegen te gaan. Om zo het aantal kinderen met significant overgewicht te verminderen

UITVOERING
Vanaf 2018

PARTNERS
Ziekenhuis Rijnstate en alle andere betrokken instellingen.

TREKKER
Ziekenhuis Rijnstate

KOSTEN & KOSTENDRAGER
Nader te bepalen

45 DE LIEMERS

P 33 36 38 1 4

FINANCIËEL ANALFABETISME

Burgers, met name jongeren, onderwijzen om een eenvoudige, effectieve en transparante boekhouding bij te houden (persoonlijk of huishoudelijk). Voorlichting over financiële producten en diensten om gedegen financiële beslissingen te maken.

Doel: de schuldopbouw onder burgers voorkomen door middel van financiële voorlichting en huidige burgers met hoge schulden helpen om grip te krijgen op hun financiële situatie.

TREKKER
Rabobank Arnhem en Omstreken

PARTNERS
Rabobank Arnhem en Omstreken, instituten/personen met financiële expertise binnen de regio.

UITVOERING
Vanaf januari 2019

KOSTEN & KOSTENDRAGER
Huurkosten voor cursuslocaties, eventuele vergoeding voor cursusleiders, promotiekosten. De drager is Rabobank Arnhem en Omstreken

DE LIEMERS

P 6 13 14 23 26 5 11 17

46 JES. Junior en Senior, notarieel vastgelegd

Een jongere (tot 22 jaar) en een oudere (boven de 50 jaar) laten zich bij de notaris registreren als een JES (Junior en Senior). Samen zetten zij zich in voor de samenleving. In elk bestuur van een vereniging of stichting moet minimaal één JES zijn vertegenwoordigd. Aanvragen voor gemeentelijke subsidies moeten minimaal door één JES worden ondertekend.

DOEL

Junioren en senioren zetten zich in binnen het publieke domein. Ze werken samen in een lokaal vastgesteld en geregistreerd samenwerkingsverband.

UITVOERING

Eerste inschrijvingen in het HOPE XXL JES-register werden op 8 februari 2018 gedaan

TREKKERS

HOPE XXL en gemeente Duiven.

PARTNERS

HOPE XXL, Notaris van Ramshorst en gemeente Duiven

KOSTEN

50,- per registratie, te voldoen aan de notaris

KOSTENDRAGER

De senior; eventueel de gemeente als betaling een probleem is.

INSCHRIJVING IN HET HOPE XXL-JES-REGISTER

29575/vr

Heden, acht februari tweeduizendachtien, verklaarden ten overstaan van mij, mr Hendrikus Aalbert van Ramshorst, notaris te Duiven:

1. *STIJN DE LANG*, geboren te Nijmegen op 2 juni 2002, wonende te 6921 TP Duiven, Annie M.G. Schmidstraat 5, verder te noemen *JUNIOR*, en
2. *De heer STEF SCHUUR*, geboren te Den Haag op 26 juli 1946, wonende te 6921 JB Duiven, Zadelmakerstraat 49, verder te noemen *SENIOR*,

dat zij als *JES*-koppel wensen te worden ingeschreven in het *HOPE XXL-JES-REGISTER*, hetgeen zal geschieden direct na ondertekening van deze verklaring.

Junior en senior verklaren hierbij zich gezamenlijk, te willen inzetten in het publieke domein om de samenleving, in de breedste zin van het woord, van dienst te zijn. Dit alles in het streven om de samenleving op een dusdanig niveau te krijgen dat de burgers van die samenleving hun eigen leven waarderen met een 8 op een schaal van een tot tien.

Senior belooft hierbij op te treden als steun en toeverlaat van *Junior* en *Junior* verklaart om *Senior* bij te staan met enthousiasme, elan, daadkracht en frisse ideeën.

Junior en Senior vormen uitdrukkelijk een twee-eenheid.

Dit *JES*-koppel heeft als beoogde taak: "Duive te gek"

De inschrijving komt te vervallen door:

1. schriftelijk opzegging van een van de partijen
2. door het bereiken van de 22 jarige leeftijd van de *Junior*
3. door overlijden van een van de twee partners

Getekend in tweevoud te Duiven op acht februari tweeduizendachtien

Stijn de Lang
Junior

Stef Schuur
Senior

Hendrikus Aalbert van Ramshorst
Notaris

- Van deze verklaring ontvangen zowel *Junior* als *Senior* een getekend exemplaar.
- Een afschrift van deze verklaring wordt door mij, notaris, ter inschrijving aangeboden aan de bewaarder van het *HOPE XXL-JES-REGISTER*.

Het Liemers Lijstje

De verdere uitrol van het, op het Liemers College ontwikkelde, Liemers Lijstje.

Doel: Scholieren stellen een lijst op met voorwaarden voor goede en verantwoorde lessen. Hierbij worden zij geholpen door docenten en ouders. De lijst geeft ook ruimte aan peer to peer support, waarbij oudere leerlingen hulp bieden/lesgeven aan jongere leerlingen.

PARTNER Liemers College	KOSTEN Nauwelijks
KOSTENDRAGERS N.v.t.	TREKKER Harald Wiggers, rector van het Liemers College.
UITVOERING Reeds gestart.	

- We zien wie je bent en je merkt dat we in je geloven
- Wij hebben hoge verwachtingen van elkaar
- Leren is leuk en kan overal
- Jouw leeromgeving is boeiend, inspirerend en uitdagend
- Je hebt altijd zelf een keuze
- Als het samen kan, doen we het niet alleen
- Je weet wat je moet leren en wat je ermee kunt doen

1% brutowinst terug in de samenleving

Bedrijven zijn een vitaal onderdeel van de samenleving en staan er midden in. Een bedrijf is in veel opzichten afhankelijk van de omgeving. Wij vragen bedrijven om één procent van hun winst terug te laten vloeien naar de samenleving om zo projecten ten gunste van deze samenleving te financieren. Het bedrijf heeft zelf de keuze waaraan de gelden worden besteed.

Doel: Door het ophalen van financiële middelen nieuwe projecten opzetten voor de samenleving als geheel.

PARTNERS
HOPE XXL, Lindus, Maatschappelijk bedrijfsleven

KOSTEN
Promotiekosten

TREKKER
HOPE XXL

KOSTENDRAGERS
HOPE XXL

UITVOERING
Vanaf 2018

NEDERLAND

P 15 32 38 3

DEPRESSIEBENADERINGS- 49 WIJZEN

Het tegengaan en voorkomen van depressies, waaronder een deel van de bevolking gebukt gaat. Voorwaarden zijn het stimuleren van onderzoek, het verlenen van toegang tot experts en het wegnemen van de opvatting dat depressie geen "echte" ziekte is.

Doel: Het verminderen en voorkomen van depressies, met name bij jongeren.

PARTNERS

Alle betrokken in dit veld

KOSTEN

Onderzoekskosten uit bestaande budgetten

TREKKER

Ziekenhuis Rijnstate

KOSTENDRAGERS

Nader te bepalen

UITVOERING

Vanaf 2018

50 NEDERLAND

P 15 32 38 3

BEHEERSING NIET-NOODZAKELIJKE MEDISCHE VRAGEN EN AANBOD

Voorlichting aan burgers over de capaciteiten van het zorgsysteem in Nederland om het aantal zinloze bezoeken aan artsen en experts terug te dringen. Hierdoor kunnen specialisten meer aandacht besteden aan hulpbehoevende patiënten. Er mogen echter geen drempels ontstaan om een arts of specialist te raadplegen.

Doel: Terugdringen van de kosten voor medische zorg en meer medische capaciteit vrijmaken voor hulpbehoevende patiënten.

PARTNERS

Alle betrokken instanties in het veld

KOSTEN

Nader te bepalen

KOSTENDRAGERS

Bestaande medische budgetten

UITVOERING

Vanaf 2018

TREKKER

Ziekenhuis Rijnstate

P 34 36 38 47 11

Het verspreiden en beschikbaar stellen van gratis boeken en speelgoed in dorpscentra, die mensen vrijblijvend kunnen lenen. Burgers kunnen boeken en speelgoed achterlaten voor anderen die het wellicht beter kunnen gebruiken. Dit zorgt ervoor dat de toegang tot boeken en speelgoed makkelijker gemaakt wordt voor personen die zich deze goederen niet of in mindere mate kunnen veroorloven.

KOSTEN

Kosten voor het opzetten van waterdichte en toegankelijke kasten waarin boeken en speelgoed kunnen worden achtergelaten en opgehaald.

KOSTENDRAGERS

Cultureel Centrum de Ogtent, Theepaviljoen Horsterpark.

UITVOERING

Vanaf 2018

PARTNERS

HOPE XXL, Cultureel Centrum de Ogtent, Theepaviljoen Horsterpark

TREKKER

HOPE XXL

52 NEDERLAND

P 3 29 3 11

21 DAGEN ZONDER KLAGEN

21 dagen zonder klagen, zodat mensen een positievere en gezelligere insteek proberen te ontwikkelen en wat tegelijk een positief effect op omstanders kan hebben. Deelnemers dragen een wit polsbandje ter herkenning. Als men toch klaagt, wisselt het bandje naar de andere arm en begint de uitdaging opnieuw.

Doel: Door in te zetten op minder klagen een positievere kijk op het leven creëren.

PARTNERS

Iedereen die wil.

KOSTEN

250 euro voor het aanschaffen van de armbandjes.

KOSTENDRAGER

HOPE XXL

TREKKERS

HOPE XXL samen met Kevin Weijers.

UITVOERING

Vanaf 2018

53 DE LIEMERS

EXPERIMENTEREN MET E-DEMOCRACY

P 7 23 26 16

Het opstarten van een experiment waarbij de lokale bevolking door middel van een speciale app een oordeel kan vellen over een besluitstuk in de lokale gemeente. Deze "stemming" heeft geen enkel effect op de beslissing zelf, aangezien de gemeenteraadsleden het resultaat pas na hun eigen stemming ontvangen. Het experiment dient vooral om betrokkenheid bij (lokale) politiek te stimuleren en als zelfreflectie voor de betrokken gemeenteraadsleden.

Doel: Het voorzien in een laagdrempelige mogelijkheid tot politieke participatie.

PARTNERS
Gemeenten in De Liemers

UITVOERING
Vanaf 2019

KOSTENDRAGERS
Gemeenten

KOSTEN
Ontwikkelings- en onderhoudskosten voor de app.

TREKKER
HOPE XXL

DE LIEMERS 54

VOEDSELBANK(ET)

P 52 54 2

Restaurants melden bij de lokale voedselbank wanneer ingrediënten voor bepaalde maaltijden bijna over de datum gaan en deze maaltijden waarschijnlijk niet meer verkocht worden. De voedselbank belt enkele cliënten op met de vraag of zij op zeer korte termijn de gelegenheid hebben bij het restaurant deze maaltijd te nuttigen. Bij deze gratis maaltijd worden de cliënten als normale klanten behandeld en krijgen zij ook een gratis (niet-alcoholisch) drankje aangeboden. Deze etentjes zullen vóór de drukke periode van het restaurant plaatsvinden (dus vóór 17.00u), zodat het restaurant vervolgens de volledige capaciteit heeft voor de reguliere klanten.

Doel: Voedselverspilling in de horeca tegengaan en cliënten van de voedselbank in staat stellen gezellig uit eten te gaan.

PARTNERS
Duivense ondernemers.

KOSTEN
Inkoopkosten

KOSTENDRAGER
Eetcafé bij de Buren.

TREKKERS
Duivense ondernemers.

UITVOERING
Vanaf 2018

55

DE LIEMERS

P 23 26

4 5 8

STAGEPLEKKEN BIJ ALLE BEDRIJVEN EN INSTANTIES

Doel: Het creëren van meer stageplekken voor studenten van het MBO, HBO en de universiteit, zodat hun een betere mogelijkheid wordt geboden een kijkje te nemen in het bedrijfsleven en de lokale politiek.

Extra stageplekken verschaffen aan leerlingen van het MBO, HBO of universitair onderwijs. Gemeenten en lokale politieke partijen krijgen de verplichting om een minimum aantal stageplekken ter beschikking te stellen. Bedrijven in de regio krijgen eventueel belastingkorting als ze stageplekken aanbieden.

KOSTEN

Begeleiding kosten en eventuele korting op belasting.

PARTNERS

Scholen, instanties en bedrijfsleven

TREKKER

Bedrijfsleven

KOSTENDRAGERS

Huidige budgetten

UITVOERING

Vanaf 2018

DE LIEMERS

P 2 3 23 26 16 11

DE IDEEËNAMBTENAAR 56

Elke gemeente heeft een ambtenaar, aan wie burgers opmerkingen en ideeën kunnen voorleggen. Het gespreksonderwerp staat geheel open en is niet aan formele criteria onderworpen. De ambtenaar bekijkt de uitvoerbaarheid van het voorstel en verstrekt terugkoppeling naar de burger via een persoonlijke brief om hem/haar te informeren over (eventuele) vervolgstappen.

Doel: Het voorzien van een laagdrempelige en informele manier voor het indienen van burgerinitiatieven.

KOSTEN

Het salaris van de ambtenaar (alloceren van geld en functie, dan kosteloos).

PARTNERS

De Liemerse gemeenten. De gemeente Duiven zal Arjan de Vries in deze functie benoemen.

TREKKER

Liemerse gemeenten. Voor de gemeente Duiven: Arjan de Vries.

KOSTENDRAGERS

Liemerse gemeenten

UITVOERING

Vanaf 2018

57 DE LIEMERS P 7 23 26 36 51 11 12 15

DE LIEMERSE MOESTUIN

Er wordt een gedeelde moestuin voor alle inwoners van de Liemers opgericht, waaraan iedereen kan meehelpen. Er zijn geen persoonlijke stukken in de tuin: iedereen mag meewerken aan de gehele tuin. Van een deel van de oogst wordt een diner gekookt, waaraan alle participanten mogen deelnemen. Het overige deel wordt beschikbaar gesteld aan de voedselbank. Vooral mensen die van een uitkering leven of bij de voedselbank lopen, worden uitgenodigd deel te nemen aan de moestuin. Het doel hiervan is de samenwerking en saamhorigheid onder de inwoners van De Liemers te bevorderen en het kweken van groenten, deels ter beschikking van de voedselbank.

PARTNERS

Nader te bepalen; seniorenbrigades.

KOSTEN

Kosten voor de locatie van de moestuin en voor het ontginnen van de grond.

KOSTENDRAGERS

Nader te bepalen.

TREKKER

Een seniorenbrigade

UITVOERING

Vanaf 2019

58

DE LIEMERS P 7 23 26 37 8 12

BEDRIJFSBEZOEK DOOR EEN JES

Bedrijven in De Liemers worden jaarlijks bezocht door een JES-koppel, dat het bedrijf screent op basis van het Liemers Protocol. Het koppel kijkt naar eventuele verbeterpunten voor het bedrijf en brengt hierover advies uit. De junior en senior krijgen de mogelijkheid om het lokale bedrijf beter te leren kennen.

Doel: Bedrijven vrijwillig laten monitoren op hun Maatschappelijk Verantwoord Ondernemerschap.

PARTNERS

Scholen in De Liemers en JES-koppels, Lindus.

TREKKER

HOPE XXL

UITVOERING

Vanaf 2019

KOSTEN

Nauwelijks

DE LIEMERS

P 37 38 3 8

59 WERKRETRAITE

Elke werknemer krijgt per drie jaar een maand betaald verlof om uit te rusten van het drukke werklevens. De werknemer kan deze tijd gebruiken om orde op zaken te stellen in een thuissituatie, te bedenken waar hij/zij naar toe wil in het leven of een rustperiode nemen om volledig opgeladen weer aan de slag te gaan.

Doel: Werknemers rust gunnen in de versnelde samenleving anno 2018. Hierbij wordt de kans geboden om achterstallige, niet werk-gerelateerde taken af te maken, zelfreflectie te plegen of om een tijdelijke pauze te nemen van een (te) hectisch bestaan. Een dergelijke retraite kan problemen ten gevolge van een te hoge werkdruk, zoals stress en een burn-out, tegengaan.

PARTNERS

Werkgevers, werknemers en ziektekostenverzekeraars

KOSTEN

Kosten voor het doorbetalen van de werknemer; opofferingskosten gerelateerd aan het niet produceren van de werknemer.

KOSTENDRAGERS & TREKKERS

Ziektekostenverzekeraars.

UITVOERING

Vanaf 2020

P 6 13 14 3 4

DE LIEMERS

“MIJMERTIJD”

Leerlingen van scholen krijgen per jaar vijf aaneengeschakelde dagen de kans om een retraite te nemen, een periode waarin hen qua schoolactiviteiten niets wordt verplicht. Gedurende deze retraite mogen zij tijd voor zichzelf nemen om te onthaasten. Het is niet de bedoeling om een vakantie in te plannen, maar om tot rust te komen.

Doel: Jongeren hebben de gelegenheid om tot rust te komen en te onthaasten. Het is de bedoeling om stress en prestatiedruk weg te nemen, die het hedendaagse schoolsysteem bij sommigen aanwakkert.

PARTNERS

Scholen in De Liemers

KOSTENDRAGERS

n.v.t.

UITVOERING

Vanaf 2019

KOSTEN

Nauwelijks

TREKKERS

HOPE XXL, Liemerse scholen.

61 Slimme lantaarnpalen

NEDERLAND

P 32 49 56 13

Lantaarnpalen uitrusten met zonnepanelen en eventueel andere slimme apparaten, zoals luchtzuiveringsinstallaties en detectoren voor schadelijke gassen/luchtverontreiniging. Daarnaast kunnen sommige lantaarnpalen met oplaadpunten voor een elektrische fiets of telefoon worden voorzien. **Doel:** Lantaarnpalen multifunctioneel inzetten op basis van de bestaande infrastructuur; energiebesparing realiseren door het uitrusten van lantaarnpalen met zonnepanelen.

PARTNERS: Gemeenten en provincie

TREKKER: Provincie Gelderland

UITVOERING: Vanaf 2019

KOSTEN: Nader te berekenen

KOSTENDRAGERS: Lokale overheden

62 Arbeidscontracten nieuwe stijl

DE LIEMERS

P 37

38 3

8

Experimenteren met startende werknemers die hun eigen arbeidscontract opstellen, waarin ze aangeven hoe ze willen werken en aangestuurd willen worden. Het is de bedoeling om in het contract opties te presenteren, waaruit de werknemer kan kiezen. Voorbeelden hiervan zijn vaderschapsverlof, een vrije dag in de week, een bepaald aantal dagen per maand flexwerken of kinderdagverblijf via de werknemer. Het contract vermeldt ook de kosten van elke optie. De werkgever gaat van tevoren akkoord met de aan te bieden opties (en de daaraan gerelateerde kosten voor de werknemer) en hoeft dus alleen nog maar het contract na te kijken en te ondertekenen.

Doel: Het realiseren van contracten voor werknemers die aansluiten op hun individuele behoeften en wensen; het verminderen van transactiekosten voor het opstellen van contracten door werkgevers.

PARTNERS

Werkgeversorganisaties en vakbonden.

KOSTEN

Nauwelijks

UITVOERING

Vanaf 2020

TREKKERS

Vakbonden, Werkgeversorganisaties, Lindus

63 DE LIEMERS

P 7 22 4 11

Nuance-lezingen en artikelen

Wetenschappelijke artikelen en lezingen uitgeven die begrijpelijk zijn voor de niet-academisch gevormde burger.

Doel: Het extremisme in opvattingen aangaande bepaalde maatschappelijke problemen stroomlijnen. Te denken valt bijvoorbeeld aan voorlichting over TBS-oplegging, zorgkosten, straffen en vrijheid. Uitleggen dat een perfecte samenleving nooit gerealiseerd en niet verwacht kan worden.

Duidelijkheid verschaffen over de problemen en uitdagingen van onze huidige maatschappij. Door het verstrekken van duidelijke en begrijpelijke informatie angst bij burgers wegmenen over omstreden onderwerpen. Het democratisch systeem verbeteren, zodat elke burger zich voldoende kan verdiepen in de problemen waarover wordt gestemd, zonder te worden misleid door subjectieve bronnen.

PARTNERS

Universiteiten, uitgeverijen, bibliotheken en de rijksoverheid.

TREKKER
HOPE XXL

UITVOERING
Vanaf 2019

KOSTEN & KOSTENDRAGER
Nader te bepalen

64 DE LIEMERS

P 7 14 23 26 16

De Liemerse Senaat

Het bouwen van een centraal gelegen Liemerse "Senaat", bijvoorbeeld op de bult van Putman. In de senaat kunnen inwoners van De Liemers discussiëren over allerhande onderwerpen. In het Senaatsgebouw worden verschillende kamers ingericht die aan thema's zijn gekoppeld. Iedereen is welkom om in deze ruimtes over de onderwerpen te discussiëren. Eens in het kwartaal wordt in een grote centrale ruimte een speciale zitting gehouden. Bij deze zitting zijn de gemeenteraden van De Liemers, vertegenwoordigers van bedrijven en organisaties, alsmede alle geïnteresseerde burgers aanwezig. Gedurende de zitting worden enkele belangrijke thema's voor de regio besproken en is er inspraak van alle kanten van de samenleving om een gedeeld perspectief te creëren.

Doel: Het realiseren van een plek waar inwoners uit De Liemers kunnen spreken over regionale thema's. Hierbij kunnen bepaalde groepen elkaar wellicht van dienst zijn door samen te werken. Tevens zal meer begrip voor elkaars opvattingen ontstaan, als men op een geciviliseerde manier met elkaar in discussie gaat. Tot slot draagt dit project bij aan het verhogen van de civiele participatie in de (semi-)politiek.

PARTNERS
Liemerse gemeenten

KOSTEN
€150.000,-

KOSTENDRAGERS & TREKKERS
Liemerse gemeenten

UITVOERING
Vanaf 2020

Kleuterscholen bij verzorgingshuizen

Het oprichten van kleuterscholen in verzorgingshuizen, zodat eenzame senioren indien gewenst op vaste tijden een uurtje kunnen doorbrengen met de kinderen.

Het doel is het in contact brengen van ouderen met kinderen en vice versa; samen activiteiten ondernemen, waardoor de werkdruk van het personeel van de kleuterschool afneemt.

65

DE LIEMERS

P 6 13 23

3 11

KOSTEN
Geen extra kosten

UITVOERING
Vanaf 2018

PARTNERS
Kinderdagverblijven en verzorgingshuizen

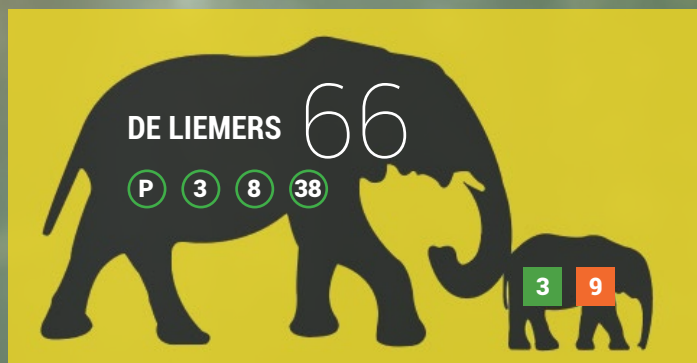
KOSTENDRAGERS
Stimulering door de provincie

TREKKER
Provincie

Nudging

Het experimenteren met nudging, ontwikkeld door Richard Thaler, winnaar van de Nobelprijs voor de economie in 2017, om beslissingen van inwoners van De Liemers te verbeteren. Nudging is het inrichten van een keuzestructuur, zodat mensen veelal een goede keuze maken, ook als zij weinig aandacht aan de keuze besteden. Hierbij wordt de keuzevrijheid van het individu volledig gewaarborgd. Lokale beleidsmakers houden bij het uitvoeren van hun besluiten rekening met de nudges, die zij bedoeld of onbedoeld afgeven aan De Liemerse bevolking. Waar nodig worden besluiten aangepast zodat burgers in staat zijn om optimale keuzes te maken.

Doel: Door middel van nudges mensen in staat stellen om gemakkelijk een goede keuze te maken, terwijl de keuzevrijheid van het individu volledig wordt gewaarborgd.

DE LIEMERS 66

P 3 8 38

NEDERLAND

67

P 11

15 39

40 8

17

PARTNERS
Overheden, politieke partijen, burgers

KOSTEN & KOSTENDRAGERS
Nauwelijks & n.v.t.

TREKKER
HOPE XXL

UITVOERING
Vanaf 2018

Onderzoek naar optimale begroting.

Een denktank van experts en burgers buigt zich over de optimale begroting (verdeling van gelden) voor een gemeente, provincie of land. De denktank werkt niet met een absoluut budget, maar met relatieve verhoudingen. Men zou bijvoorbeeld kunnen adviseren dat de begroting voor onderwijs twee keer zo groot moet zijn als die voor defensie. Als het de denktank lukt zo'n optimale begroting vast te stellen, besluit de politiek vervolgens hoe de vastgestelde gelden binnen het departement worden ingezet - bij defensie bijvoorbeeld aan welk onderdelen van de krijgsmacht.

Doel: Het uniformeren van overheidsbegrotingen ongeacht hun absolute grootte. Een verdeling van gelden vaststellen waarmee de beste resultaten voor een samenleving gerealiseerd kunnen worden.

PARTNERS & TREKKERS
De Liemerse gemeenten

KOSTENDRAGERS
N.v.t.

KOSTEN
Nauwelijks

UITVOERING
Vanaf 2020

68

DE LIEMERS

P 23 37

1 17

50 CENT EXTRA BIJ DE KASSA

Bij iedere transactie in de Liemerse horeca wordt gevraagd aan de klant of er 50 cent bij de rekening mag worden opgeteld. Dit geld is bestemd voor het uitvoeren van lokale projecten die het geluk in de Liemers verhogen. Alle kleine bedragen bij de kassa vormen samen een substantieel resultaat om de projecten te financieren.

Doel: Geld inzamelen voor TR8-Projecten, bijvoorbeeld voor het TR8-Project Voedselbank(et).

UITVOERING
Vanaf 2018

PARTNERS
Horeca in De Liemers, voedselbank

KOSTEN
Sluitend

KOSTENDRAGER
Horeca

TREKKER
Horeca

WERELDWIJD P 3 9 17

70 VN-BLOGS

HOPE XXL schrijft blogs voor de VN, waarin de visie en ideeën van HOPE XXL uiteengezet worden.

Doel: Vanaf de zijlijn het VN-beleid mede richting te geven.

PARTNERS
HOPE XXL, de VN, eventuele vertalers van de blogs.

KOSTEN
Nauwelijks

KOSTENDRAGERS
n.v.t.

TREKKER
HOPE XXL

UITVOERING
Vanaf 2018

PARTNER
Burgemeester

TREKKERS
Gemeenten

KOSTEN
n.v.t

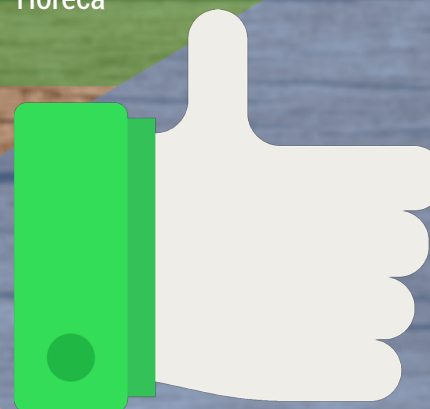
UITVOERING
Vanaf 2019

8-ERKAMERTJESOVERLEG MET DE BURGEMEESTER

P 2 3 23 26 16

DE LIEMERS 69

Eens per maand nodigt de burgemeester acht willekeurige burgers uit voor een persoonlijk gesprek op zijn kantoor. Deze burgers mogen hun mening geven over allerlei onderwerpen. De burgemeester leert zo hoe het gemeentelijk beleid wordt ervaren en kan hij ontdekken welke thema's er in de samenleving spelen. De burgers zullen zich beter gehoord voelen door de lokale politiek. Als het systeem een succes blijkt te zijn, kan het worden uitgebreid naar provinciaal of landelijk niveau. **Doel:** De burgemeester hoort van zijn bewoners wat er leeft en hoe men het beleid ervaart. Deze informatie kan worden meegenomen naar de raadsvergaderingen. Tevens wordt de politieke participatie hierdoor bevorderd.

NEDERLAND

P 37 38 40 17

71 Oprichting Bruto-geluksfonds

Er wordt een fonds opgericht waarin geld kan worden gestort om projecten uit te voeren die het geluk moeten bevorderen. Aan dit fonds kunnen zowel overheid, bedrijven als individuen een bijdrage leveren.

Doel: Middelen beschikbaar maken voor het uitvoeren van geluksprojecten zoals de TR8-Projecten.

PARTNERS

Overheden en fondsen

KOSTEN

Nader te bepalen

KOSTENDRAGERS

Fondsen, overheden en particulieren.

UITVOERING

Vanaf 2018

TREKKER

HOPE XXL

72

DE LIEMERS

P 7 23 26 30

€100

11

verhalen

Iemand krijgt honderd euro, doet daar iets goeds mee voor de samenleving en verhaalt daarover in de plaatselijke krant. Hierdoor wordt het mogelijk kleinschalige projecten op te zetten, die direct effect hebben op de samenleving.

Doel: Het opzetten van kleinschalige projecten en acties; het aantonen dat men zelfs met een klein geldbedrag veel goeds kan bereiken.

PARTNER

Plaatselijk dagblad (Liemers Helemaal Goed Courant)

UITVOERING

Vanaf 2018

TREKKER

HOPE XXL

KOSTEN

100 euro per keer

KOSTENDRAGER

Krant

MAX HAV

of de KOFFIEVE
VAN DE NEDERLANDSE HAN

door

MULTATU

hertaald en bewerkt a

Gijsbert van Es

73

Elke school 'adopteert' een Nederlands icoon.

NEDERLAND

P 13 28 4

Iedere school "adopteert" een icoon uit de geschiedenis, bijvoorbeeld een schrijver, kunstenaar of staatsman. De school onderwijst de leerlingen d.m.v. speciale lessen of projecten over deze historische figuur. Dit heeft als doel de geschiedenis levend te houden.

PARTNERS
Scholen in De Liemers

KOSTEN
Nauwelijks

KOSTENDRAGERS
Scholen

TREKKERS
Scholen in De Liemers

UITVOERING
Vanaf 2018

Kleine huis-shredder voor kunststofafval

74

DE LIEMERS

P 38 47 13 14 15

Het starten van onderzoek naar de zin en haalbaarheid van het verschaffen van een shredder voor huishoudelijk afval. Met deze shredder kan een huishouden zelf gemakkelijk afval verkleinen en hoeft het zo minder afvalzakken (met veel lege capaciteit) aan te bieden aan de vuilophalers. Bijgevolg hoeft afval minder vaak te worden opgehaald en wordt er bespaard op transportkosten.

Doel: Minder bulk aan afval.

KOSTEN
Nader te bepalen

TREKKERS & KOSTENDRAGERS
Gemeenten

UITVOERING
Vanaf 2020

PARTNERS
AVR, gemeenten en burgers

P 47 50 51 52 54 12 13

75 Experimenten beperking vleesconsumptie

Het oprichten van een denktank die voorstellen aanraagt om de vleesconsumptie verder te verminderen. Deze denktank probeert vooral positieve oplossingen aan te dragen, waarbij vleesconsumptie niet zozeer wordt afgestraft of ontmoedigd, maar alternatieven juist worden bevorderd.

Doel: Het verminderen van vleesconsumptie om negatieve effecten op het klimaat en de totale voedselproductie tegen te gaan.

KOSTEN
Vooralsnog niet veel
KOSTENDRAGERS
Nader te bepalen

UITVOERING
Vanaf 2018
TREKKER
HOPE XXL

PARTNERS
Nader te bepalen

DE LIEMERS P 7 23 3

76 ERTOE-DOEN-bevordering

Breed uitdragen dat men oog heeft voor zijn naasten. Het bevorderen van de gedachte, op welke schaal dan ook, dat ieder individu 'ertoe doet', 'er wezen mag' en waardevol is voor de samenleving. **Niemand is niemand.**

Doel: Het welzijn en zelfbeeld van personen verhogen door te bevestigen dat iedereen in de samenleving van belang is.

KOSTEN
Nauwelijks

KOSTENDRAGERS
n.v.t.

UITVOERING
Vanaf 2018

TREKKER
HOPE XXL

PARTNERS
Alle bewoners van de Liemers

USEFULL
~~USELESS~~

DE LIEMERS P 28 30 11

Honderd standbeelden 77

Binnen tien jaar worden honderd standbeelden van beroemde Nederlandse personen in de Liemerse gemeenten geplaatst. Langs die beelden wordt een wandelroute aangelegd. De beelden vallen in verschillende categorieën uiteen. Te denken valt aan Nederlandse zangers zoals Willem Wilmink, Annie M.G. Schmidt, Harrie Bannink, Eli Asser, Robert Long, Jasperina de Jong, of cabarettiers zoals Toon Hermans, Zonneveld en Kan.

Doel: Het 'levend' houden van de geschiedenis en als blijk van waardering voor de personen.

KOSTEN
Per beeld verschillend

KOSTENDRAGERS
Cultuurfondsen van gemeenten en extern

PARTNERS & TREKKERS
Liemerse gemeenten

UITVOERING
Vanaf 2019

78

25 GOED- GELUKT- PLEKKEN

P **3** **30** **31** **3** **11** **DE LIEMERS**

Elke Liemerse gemeente wijst 25 officiële goed-gelukt-plekken aan. Hiermee kan de gemeente bijzondere plaatsen binnen haar grenzen voor het voetlicht brengen. De gemeente (of regio) kan vervolgens een toeristenboekje uitgeven waarin deze plaatsen zijn opgenomen, inclusief verdiepende informatie.

Doel: 25 waardevolle plaatsen binnen de gemeente voor het voetlicht brengen; inwoners van de gemeente hun woonplaats meer laten waarderen.

KOSTEN
Nauwelijks

KOSTENDRAGERS
Gemeenten

PARTNERS
De Liemerse gemeenten

TREKKER
HOPE XXL

UITVOERING
Vanaf 2018

79 **NEDERLAND**
P **23** **26** **28** **17**

HOPE XXL TEAM-8

HOPE XXL in andere plaatsen laten 'landen' door het oprichten van HOPE XXL steunpunten onder de naam TEAM-8.

Doel: Het gedachtegoed van HOPE XXL verspreiden en TR8-Projecten aanbieden aan andere gemeenten.

KOSTEN
Nader te bepalen

KOSTENDRAGERS
Leden van de HOPE XXL TEAM-8; subsidies

PARTNERS
Jongeren in Nederland

UITVOERING
Vanaf 2018

TREKKER
HOPE XXL

80

WERELDWIJD

Sluit aan bij alle artikelen

17

ROADMAP TO 2100

Het implementeren van de tachtig artikelen van De Liemers List, inclusief de realiseerbare en succesvolle TR8Projecten, op wereldwijde schaal.

DOEL

Wereldwijde uitvoering van het gedachtegoed van HOPE XXL.

UITVOERING

Vanaf 2018

TREKKER

HOPE XXL

PARTNERS

HOPE XXL, universiteiten

KOSTEN

Nader te bepalen

KOSTENDRAGERS

HOPE XXL

Deze publicatie is mogelijk gemaakt door

